

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Változás a diplomáciai karban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 5.

A külügyminiszteriumban ukáz jelent meg a diplomáciai karban történt változásokról. Az ukáz szerint a vatikán SHS követévé dr. Szmodlaka Józsefet nevezték ki, az eddigi követet, Bakovity Ljubát pedig rendelkezési állományba helyezték. Ugyancsak változás lesz a berlini és athéni követségen is. Baludzics Zsivoin athéni követ átvesszi a berlini követséget, míg Markovity Jovan eddigi berlini nagykövet az athéni külképviselet élére kerül.

Az SHS-alban határmegállapítás.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, szept. 5.

Az alban határmegállapító bizottság jugoszláv kiküldötte sürgősen kérelmezte a delegáció francia ezredesétől, hogy halasszák el a határjelző cölöpök kitűzését a Skutáritól északra eső részen, mert a montenegróiak nem tűrik, hogy az ottani határsávját átengedjék Albániának. Más esetben az SHS kormány képtelen biztosítani a francia missziók sértetlenségét.

Amnesziára készülnek.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 4.

Az igazságügyi miniszteriumban ukáz készül, amelyet a királyi ház családi örömeinek napján írnia alá a király. Az ukáz széleskörű amnesztiát ad úgy közönséges, mint politikai bűntettek elkövetőinek.

A magyar politikából.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, szept. 5.

A mai nemzetgyűlésre tizenöt interpelláció van bejegyezve, köztük Friedrich Istváné és Sándor Pálé a Máv. kezeléséről. A többi a drágaságról, a fővárosi választójegyzékről és a bányászmozgalomról szól. Vanczák a Stromfeld és társai internálásáról bejegyzett interpellációt valószínűleg nem mondja el, mert valamennyiüket szabadon engedték.

A létszámcsökkentési javaslatot alkalmasint ma befejezik. Ebben az esetben rátérnek Lendvai-Ulain mentelmi ügyére.

Néhány kisebb javaslat letárgyalása után a héten valószínűleg megkezdődik a nemzetgyűlés kéthónapos szünete.

Megszületett a trónörökös.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Nagy örömmünnepre ébredt ma, szeptember 6-án reggel az ország lakossága. A gondviselés trónörökössel ajándékozta meg az SHS. királyságot, Mária királyné Öfelsége ma hajnali 2 óraker egy egészséges fiúgyermeket szült.

A királyi pár a hűvös őszi idők beálltával néhány nappal ezelőtt tért vissza Blédből Beogradba és bár mindenki tudta a családi esemény közelségét, mégis váratlanul jött az örömhír, amit tetézt az, hogy az újszülött fiúgyermek.

Tudósítónk ma reggel az alábbi rövid telefonjelentéssel adott hírt az országot ért nagy eseményről:

Beograd, szept. 6.

Ma, csütörtökre virradó hajnali két óraker Mária királyné egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az éj folyamán az udvarnál voltak dr. Draskovics, dr. Szubotics, dr. Kohn és dr. Nesztics orvosok és az általuk kiadott orvosi jelentés szerint a szülés teljesen rendben folyt le.

A kormány tagjai is az udvarban tartózkodtak az éjjel és az örömdetes esemény után a királyi ház szabályai értelmében a trónörökös születéséről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet valamennyien aláírtak.

A hajnali négy óraker kiadott orvosi jelentés szerint úgy a királyné mint az újszülött trónörökös teljesen jól érzik magukat.

Reggel 5 óraker hangzott el az első ágyulövés a Kalimegdánról, majd 101 ágyulövés jelezte az ország nagy ünnepét: a trónörökös megszületését.

A fővárosban futótűzként terjedt el az örömhír, egész Beograd reggelre már teljes zászlódiszben volt, mindenféle leirhatatlan lelkesedés uralkodik.

Fiume sorsa még mindig eldöntetlen.

— A közeli napokban várják a végleges döntést. —

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 5.

Politikai körökben élénken foglalkoznak a fiumei kérdéssel és az olasz-görög konfliktussal. Az SHS állam szemponyjából — legalább pillanatnyilag — sokkal fontosabb Fiume határának sorsa s így érthető, hogy elintézésére több időt szentelnek. A beogradi kormány a jövőben is figyelemmel kíséri ugyan a Görögországban lejátszott eseményeket, megítélésükön azonban minden érdek nélküli fel s a teljes semlegesség álláspontjára helyezkedik.

A fiumei problémában az SHS állam közvetlenül érdekelt fél. Mussolini kormánya határozott állást foglalt el, ami akuttá tette a régóta húzódo ügyet. Az olasz lapok jelentései szerint Oszországának az a szándéka, hogy Fiumét anektálja, bár ezek a híradások nem érdemelnek hitelt, mégis akaratlanul is megsürgetik az érdemleges döntés

mielőbbi meghozatalát, hogy ezáltal végre dülőre jusson a kérdés.

A szerb-olasz delegáció között — mint ismeretes — megszakadtak a tárgyalások. Az SHS delegáció újabb információkat kért a meg egyezésre vonatkozólag, amivel a szerződések megkötése és tárgyalások liquidálása újabb halasztást szenvedett. A beogradi kormány, mint annak idején megirtuk, megformálta válaszáat és véleményezését, valamint továbbítás végett átadta Ninesity Momcsilo dr. külügyminiszternek és Pasity Nikola miniszterelnöknek.

Vezető politikai körökben Fiume sorsát nagyobb optimizmussal kísérik, mint a sajtó. A beogradi lapok nem tartják kizártnak, hogy Oszország Fiume anektálására vonatkozó tervei megvalósulnak. A mértékadó körök szerint semmi esetre sem valósulnak meg az üres olasz álmok, mert a rappalói és sante-

margarettai szerződéshez feltétlenül ragaszkodik a kormány, a forgalomba hozott kombináció pedig éppen az említett konvenciókba ütöközne.

Pasity és a többi távollevő miniszter hazatérése után ugy ebben, mint a többi bel- és külpolitikai kérdésben végérvényesen határoznak. A rövidesen megtartandó minisztertanácsban behatóan attanulmányozzák a kérdést és utána meghozzák a döntést is.

Sumonte beogradi olasz ügyvivő az utóbbi napok óta rendszeresen naponként meglátogatja Gavrilovity Pante külügyminiszterhelyettést, aki-nél a fiumei ügy fejleményei iránt érdeklődik.

Törökország — az új álamerika.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, szept. 5.

A szegedi rendőrség értesítette a belügyminisztert, hogy a kivándorlási ügynökök Magyarországból és az utódállamokból harmincöt ezer munkást csábítottak ki Törökországba, akik a legnagyobb nyomorban élnek. Az utódállamok közül, főleg Csehszlovákiából sokan üttek fel a jó életről költött meséknek.

Száz Zoltán ügye a tábla tanácsa előtt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, szept. 5.

Száz Zoltán bűnügyében Morca Dénes főügyész helyettes a táblán tegnap délelőtt mondotta el vádbeszédét. Az emigránsokat jellemezte, kik sajtójukkal a megmaradt Magyarországot tönkretenni akarták. Ezeknek a munkatársai — mondotta — a vadiottak. Éppen ezért kérte szigorú megbüntetésüket.

A toborzók Szegeden.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, szept. 5.

A toborzók Szegeden és környékén is próbálkoztak lovascsapatot szervezni. A nyomozás most ebben az irányban is megindult.

Kiszabadultak a fegyverházaól a kommunisták. Beogradból jelentik: A király elleni merénnyel kapcsolatban elítelt kommunisták tegnap hagyták el a mitrovicai fegyverházat. A beogradi állomáson egy nagy csoportból álló ifjuság várta a kommunistákat.

TÖZSDE

Szeptember 5.

Beograd. (Zárlat). London 43150, Páris 53610, Newyork 9485, Genf 1715, Szaloniki 169, Milano 40665, Prága 28375, Wien 0'33, Bukarest 4425.

Zürich. (Zárlat). Berlin 000029, Budapest 003, Milano 2357'50, Prága 1655, Wien 00078'75, Varsó 00014, Szófia 522'50, Bukarest 252'50, Beograd 585, London 2513, Páris 3115.

Budapest. (Zárlat). Beograd dinár 205—218'20, Berlin márka 011—021. Varsó lengyel márka 825—890. A többi változatlan.

Elfogták a novibecseji betörés tettesét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 6.

A napokban megírta a „Torontál”, hogy Crnyanszki Milos novibecseji kereskedő férfinövetraktárát vakmerő módon kifosztották. A betörő a szomszédos, épülőfélben lévő házból hatolt be az üzletbe, ahol magához véve 40.000 dinár értékű árut, kerekét oldott.

A novibecseji csendőrség erélyes nyomozását tegnapra siker koronázta. A 7 nap óta tartó kutatás után végre ráakadtak a tettesre Neureuter József kőműveslegény személyében, aki a bizonyítékok súlya alatt megtört s rövidesen beismerte, hogy a bűncselekményt tényleg ő követte el. Neureuter elmondotta, hogy az épülőfélben lévő ház és az üzlet közötti ideiglenes fadestakázat, mely a falat helyettesítette, csakánnyal felszakította s így könnyű szerrel bejutott a helyiségbe. A pénztárhoz nem nyult hozzá, csak a férfinövetekeket kereste, mert nagy szüksége volt ruhára, másrészt meg az ilyen árut könnyebb értékesíteni. Amikor megtalálta a szövetekeket, magához vett annyi véget, amennyit elbírt s azon az uton, amelyen bejött, távozott az üzletből. Az ellopott holmikát a lakására vitte, ahol a csendőrség meg is találta.

A novibecseji csendőrség Neureuter Józsefet bezárította Becskerekre, ahol átadta az ügyészségi fegháznak.

Tüdővész pusztít a szarvasmarha-állományban.

Erélyes rendelet a betegség leküzdéséről.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 6.

A Bácságban folyó irracionális állattenyésztés ezernyi okával és bajával már hosszabb idő óta foglalkozik a megyei gazdasági felügyelőség vezetője, Cijuk Aleksander. Sok nehézséggel, akadállyal kell megküzdenie, de törhetetlen ügybuzgalommal remélhetőleg sikerül a közvetlenül érdekelt gazdákat meggyőznie arról a mérhetetlen károkról, amelyeket a rossz gazdálkodás folytán önmaguknak és az országnak okoznak. Az állattenyésztés meglehetősen alacsony szinten áll a Bácságban, a gazdák maradiak s nehezen szoknak bele az új reformokba, amely a mult hibáit kívánja jóvátenni.

A szarvasmarhák között legutóbb nagymértékben elterjedtek a tuberkolotikus betegségek, amelyek nagy mértékben szedik áldozataikat. A rohamosan terjedő betegség nemcsak az állatállományt fenyegeti pusztulással, hanem veszélyezteti a lakosság egészségét is. A tuberkolotikus betegségek ügyében a gazdasági felügyelőség előterjesztésére tegnap délelőtt szigorú rendeletet adott ki Torontál-Temesmegye alispánja, amely végre erélyesen rendet teremteni az állattenyésztés körül.

A rendelet szerint a vármegye

Európai bonyodalom a görög-olasz konfliktusból.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, szept. 5.

Della Toretta olasz nagykövet közölte Curzonnal, hogy kormányának az a felfogása, hogy a Népszövetség nem illetékes a konfliktus eldöntésére.

Paris, szept. 5.

A párisi olasz nagykövet Poincaréval hosszasan tanácskozott az olasz-görög kérdésről. A nagykövet az eszmecsere során nem zárkózott el teljesen azon megoldás elől, hogy a nagyköveti konferencia tegyen igazságot.

London, szept. 5.

Megbízható értesülések szerint Curzon ragaszkodik a Népszövetség

utján való elintézéshez. Curzon minden áron keresztül is fogja vinni akaratát — mondja egy londoni lap-jelentés.

Athén, szept. 5.

Korfuban szünetelnek a hadműveletek. Mindkét oldalon várakozó álláspontra helyezkednek.

Athén, szept. 5.

A jugoszláv kormány barátságos formában tudatta az athéni kormánnyal, hogy Korfu megszállása és jövőbeni sorsa közelről érdeklő az SHS államot. A jegyzék hivatalos körökben nagy megnyugvást keltett.

Róma, szept. 5.

A Stefani távirati ügynökség szenzációs leleplezést közöl. A távirati iroda szerint a janjanai országúton, Donia helység közelében, Tellini tábornok és az olasz hatarmegállapító bizottság több tagja ellen augusztus 14 én merényletet terveztek. Az előkészületek akkoriban meg is történtek és a merénylettervet csak az utolsó pillanatban ejtették el, több befolyásos személyiség beavatkozására.

Róma, szept. 5.

Albániában állandóan nagyobb osztagok vonulnak a görög határra. Görögországban emiatt óriási az izgalom. Minden percben döntő esemény bekövetkezését várják.

Róma, szept. 5.

Londonból jelentik: Anglia olyan tartalmu javaslatot küld Olaszországnak, hogy bizza a konfliktust a nagykövek tanácsára.

A nagykövek tanácsa új vizsgálatot rendelne el, amelynek idejére Olaszország visszavonulna Korfuból. A tanács teljes garanciát vállal a jóvátétel megadásáért.

A jegyzéket a mai vagy a holnapi nap folyamán küldik Rómába.

Róma, szept. 5.

A „Daily Mail” tudósítójának Mussolini a következő nyilatkozatot adta:

— Helyemben angol államférfi is hasonlóképpen cselekedett volna. 1916-ban Athénben néhány francia matrózt megölték, amiért Franciaország nem kevésbé szigorú feltételeket szabott Görögországnak. Véleményem szerint teljes joggal jártam el, amikor a zálogot mindaddig a kezemben tartom, amíg feltételeimet tökéletesen és szöszereint nem teljesítik. A fizetések eszközlése semmi esetre sem hagyom el Korfut. Jól tennék a görögök, ha sietnének a kiűréssel, mert a jóvátétel ára folyton nagyobbodik. A

tengeri hadműveletek ugyanis meglehetősen sokba kerülnek. A fizetés megtagadása esetén — folytatta a beszélgetést — határozatlan ideig maradok Korfuban.

— A Népszövetség céljait tiszteljük, de tagadjuk azt a jogát, hogy Olaszország becsületét érintő ügybe beleavatkozzék. Ha eljárásom ellen tiltakozna, visszautasítom határozatának teljesítését. Meggyőződtem, hogy Görögország részes a gyilkosságokban, erre nézve bizonyítékaim vannak. Itt az ideje, hogy valamelyik kis Balkán állam megtanulja, hogy Olaszország erős nagyhatalom.

Mussolini intervjuja politikai körökben nagy feltűnést keltett.

London, szept. 6.

A „Daily Telegraph” írja: Olaszország a Görögországgal szembeni konfliktusában igyekszik megnyerni Franciaországot. Az olasz kormány legutóbb felajánlotta, hogy a jóvátételi kérdésben otthagyja a brit álláspontot és a franciákkal együtt közreműködik a Ruhr akcióban.

Berlin, szept. 6.

Az olaszok Korfuban tizenötezer embert szállítottak partra. A görög tisztviselőket a hadihajók fedélzetén fogva tartják. A lakosság az utcákon tiltakozott a megszállás ellen.

területén fekvő községek kötelesek a faluban található összes szarvasmarhákat tuberkolinnal beoltatni. Az oltás sorrendben történik, előbb a betegségre hajló gyanus állatokat veszik sorra s azután az egészségeseket. Az állatorvosok kötelessége, hogy a tuberkolotikus állatokat a tenyésztésből kiküszöböljék. A tel-

jesen fertőzötteket azonnal el kell pusztítani, a kevésbé inficiáltakat pedig tulajdonosuk kényszerűen utján köteles eladni.

A gazdasági felügyelőknek végül is kötelességévé teszi a rendelet, hogy vidéki körutazásuk alkalmával előadásokat tartsanak a tuberkolotikus betegségek leküzdéséről.

HIREK

A királyi pár illuzsésbe utazik. Szarajevóból jelentik: Hivatalos körökből eredő hírek szerint a királyi pár a jövő hó elejére illuzsésbe megy, ahol hosszabb időt szándékozik eltölteni. A királyi pár az ujonnan átalakított „Hercegovina”-szállóban fog lakni.

Valtozások a becskerek agrárreform hivatalban. Beogr. jel. Az agrárreform miniszterium Boskovity Cajo vrsaci agrárreformi mérnököt Becskerekre helyezte át. — A becskerek hivataltól a következő tisztviselőket bocsájtotta el a miniszterium: Grafenhauer Zdravko, Eiweisz Evgent és Koresinszki Szergejt.

Valsággal küzd a pancsevoi orosz kórház. Pancsevóból jelentik: A pancsevoi orosz vöröskereszt kórház válsággal küzd. A kiadások annyira megnövekedtek, hogy bezárás veszélye fenyegeti a kórházat. A vezetőség most elmés megoldással kíván segíteni. Az ország területén tartózkodó oroszokat felszólítja, hogy havonta legalább is két dinárral támogassák az intézményt. Ha az akció sikerrel jár, biztosítva van a gyógyintézet további fennállása.

Ha ezt Tutankamen álmódta volna... Budapestről jelentik: Tutankamen sírjában talált buzából minden agrárország kapott. A fehérmezei Baracson elvetették, a kikelt termést most aratták le. Az eredmény bámulatosan jó volt.

Uj utjelzótáblákat állítanak fel. A községek utjelző táblái idők folyamán eltöredezték, sokat pedig a forradalom idején a lakosság ellopott, úgy hogy a legtöbb helyen hiányzik az utmutató. A vármegye vezetősége most elhatározta, hogy a táblákat ujakkal cseréli fel. A diszes kivitelű táblákon szerb és horvát felírás jelzi az utirányt és a távolságokat. Az új utmutatókat rövidesen felállítják.

A beogradi francia követ Becskereken. Beogradból jelentik: Clement Simon beogradi francia követ a napokban sorra meglátogatja a vajdasági városokat. Ez alkalommal Becskereket is meglátogatta.

Ártatlanul fogságban. A napokban megírta a „Torontál”, hogy P. S. novibecseji kereskedőt letartóztatták, mert tizenhárom éves cselédjén erőszakot követett el. A letartóztatás, mint utólag értesülünk, téves alapon történt, mert mint a hatóság orvos megállapította, a leány teljesen érintetlen. Az orvosi vizsgálat alapján az ügyészség elejtette ellene a vádat és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. P. S. tegnap már el is hagyta a becskerek fogházat.

Szinielőadás. A helybeli Omladinska Matica szombat este nyolc órai kezdettel szinielőadást tart a városi színházban. Szinre kerül Maxim Gorkij darabja, a „Na dnu” (A mélységben). Jegyek elővételben Dojkovity és Petrovacs ki könyvkereskedésében és este a színházi pénztárnál kaphatók.

* A Gilde-féle zeneiskolába (Melencei-utca 2.) beiratkozni lehet szeptember 1-től.

Rozskenyér!

Exportmalom kenyérgyára naponta készít
friss rozskenyeret.

Egyedárusítás: Ercegan és Somogyinál.

Az exportőrök figyelmebe. A becskerek vámvivatali felügyeleti az exportőröket, hogy áruiknak még a szeptember 10-ig való berakása előtt értesítsék a vámvivatalt, hogy a beszállításnál jelen lehessen a hivatal kiküldöttje. Ellenkező esetben megtörténhetik, hogy a vámvivatal elrendeli az áru kirakását.

Özveggy Lauka Gusztávné részére újabb adományok érkeztek szerkesztőségünk címére: N. N. 100 din, a veliki becskerek jótékony nőegylet 100 dinárt és N. N. 10 dinárt adományozott. Eddigi gyűjtésünk eredménye: 462 dinár 50 para.

F. hó 8-an, szombaton délután a Hochholzer-féle vendéglőben Szelman Mihály pancsevói harmonikaművész és kupléénekes fogja jó kupléit előadni. Kitűnő markoveci és kudrici borok. Szíves pártfogást kér *Feketics Mihály* vendéglős.

Átutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukvitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Becskerek. Telefon 329.

Átutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legújabbabban eszközöl a **Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 10. Vezérigazgató 52.

A városi tisztviselők ruhasegélye.

Megkezdték a segélyek kifizetését.

Becskek, szept. 5.

A városi közgyűlés már régebben nagyobb összegű ruhasegélyt szavazott meg a városi tisztviselők részére. A határozat meghozatalától hónapok mulottak el, anélkül, hogy az érdekelt megkapták volna a jogos járadóságukat. A kifizetés egyetlen akadály a pénzügyi volt, mely a városnál oly nagy mértékben felütötte a fejét. A városi pénztárt annyira igénybe vette a házi kezelésben lévő üzemek legutóbbi generális javítása, hogy megtörtént a pénzügyi krónikájában talán példátlanul álló eset, hogy teljesen kiürült az adóhivatali pénztár.

A legutóbbi időben úgy, ahogy, helyrebillentették a város pénzügyi helyzetét és újra normális állapotokat teremtettek a kifizetések körül. A milliós künnlevőségek nagyrésze ugyan még a mai napig sem folyt be, mégis sikerült a kiadásokat annyira korlátozni, hogy a bevétellel egyensúlyba kerültek.

Szeptember elejére jelentősen megváltozott a helyzet, úgy, hogy a város vezetősége — nagy nehézségek árán ugyan — de mégis hozzájárulhatott a már régebben megállapított ruhasegélyek folyósításához. A városnál jelenleg uralkodó rendkívüli pénzügyi viszonyokra való tekintettel a kiutalás nem egyszerre történik s nem egy összegben, hanem csoportonként és részletenként. Ezzel az intézkedéssel lényegesen megkönnyítik a kifizetéseket s elkerülik azt, hogy a szükséges jelentős összeg teljes kifizetésével, esetleg újabb válságba kerüljön a városi pénztár.

Japán alkonya...

Félmillió halottja van a világhatalmasztrófának.

— A „Toronto” tudósítójának távirata. —

London, szept. 5.

Osatából érkező szikratávíratok jelentik, hogy Japánban az áldozatok száma ötszázezerre emelkedett.

A földrengés területén nagy az éhínség, amelyen egyelőre még enyhíteni nem tudnak.

Tokióban borzalmas tűzvész dühög, amely lángtengerbe öltött egész városrészeket. Az irtózatosságot katasztrófát repülőgépekről figyelik. A kisázsiai amerikai hajóraj a kínai partokról mentőakcióra Japánba indult.

Az újabb jelentések szerint a katasztrófa sokkal szörnyűbb, mint azt az első hírek jelezték. Egyedül Tokióban és Yokohamában legalább is kétszáz ezer a halottak száma. A tokiói arzenál felrobbanásakor sok ezer ember elpusztult.

A japán főváros közelében két hatalmas alagút beomlott s maguk alá temették a keresztülmenő személyvonatot. Az áldozatok között van Macsukata herceg, az uralkodóház tagja is.

Newyork, szept. 5.

Tokióban kedden újabb földrengést éreztek. Az épen maradt házak százával megsemmisültek. Tokiót és Jokohamát katonasággal zárták körül. A lakosság legnagyobb része a városon kívül tartózkodik. Az utcákról a holttesteket az égő házakba dobálják, a járványok megakadályozása végett.

Tomikából jelentik szikratávíron: A rendőrség becslése szerint Tokióban ötszáz ezer ember meghalt, háromszáz ezer ház összedőlt. A katasztrófa méretel minden eddigit felülmúl.

London, szept. 5.

A japáni földrengés méreteiben egyenesen óriási. Tokió hétfőn még lángokban állott. A tűz főoka, hogy a gázcsövek eltöredtek. Majdnem valamennyi gyár és kórház leégett. A sasakói alagúthoz két személyvonat összeütközött. Az utasok elevenen megégették.

A yerói állomás épülete összeomlott. Nyolcszáz utas, aki a várótermekben tartózkodott, a romok alá került.

A tokiói öböl valamennyi világítótornya összedőlt. A hajózás erősen veszélyeztetve van.

Jokohamában és Tokióban rablók garázdálkodnak, akik a pillanatnyi helyzetet kihasználják. A kormány erélyes óvintézkedéseket fogantat.

London, szept. 5.

A tokiói brit követség sértetlen. A francia, olasz valószínűleg elpusztult. Az amerikai konzulátusról elmentmondó hírek vannak forgalomban.

Enyhítették a vagonszolgáltatás korlátozásait.

Öt csukott és tíz nyitott vagon adnak ki egyszerre.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Becskek, szept. 6.

A subotici vasutigazgatóság — mint ismeretes — még május hónapban rendeletet adott ki, amelyben a vagonszolgáltatások körül különféle rendszabályokat léptetett

Peking, szept. 5.

A Boin és Archipelagos sziget-csoport, Japántól nyolcszáz kilométernyire, kétezer lakosával együtt el-süllyedt.

London, szept. 5.

A „Times” jelenti Osakából: Hétfőn hajnalban újabb földrengések rázkódtatták meg a vidéket. Egész városok romokban hevernek. A lakosság körében teljes pánik tört ki. Kamakura, Yokosuka, Atame, Ito és Amalusa város helyén kő kövön hever. A napokkal ezelőtt még virágzó forgalmas városokban könnyebb az éleket, mint a halottakat összeszámlálni.

San Francisco, szept. 5.

Nagasakiból jelentik: Tokió teljesen romokban hever. Egyelőre semmi kilátás sincs arra nézve, hogy a főváros a legközelebbi évtizedekben újból felépülhetne. Tokió — a katasztrófa folytán elvesztette jelentőségét.

A „Nisin” című osakai újság szerint Japán fejlődése évekre van visszavetve. Nagyhatalmi szerepét jó időre elvesztette.

London, szept. 5.

A mentési munkálatok az elpusztult városokban szakadatlanul folynak. Japán, örök riválisában, Amerikában humánus barátokra talált.

Peking, szept. 5.

A kínai kormány tárgyalta a pekingi japán követtel az élelmiszer-szállítások megkezdéséről.

London, szept. 5.

Tokióban utcai harcokban megölték egy csomó koreait, akiket fosztogatáson, gyilkoláson és romboláson értek. Yokohamában is zavargások vannak, amelyeket eddigelé még nem sikerült elfojtani.

Hirlik, hogy Bonin-, Oseina- és Enosima-sziget el-süllyedt Yokohama mellett két szigetet pedig a szökőár pusztított el. A város három európaiktól lakott külvárosa teljesen elpusztult.

Sanfranciscoból jelentik: A tokiói egyetemi kórházban hétezer beteg elpusztult.

Peking, szept. 5.

Hat amerikai torpedóuzó orvossal és élelmiszerekkel Dálnisból Jokohamába indult.

A Reuter-ügynökség jelenti Osakából, hogy hozzávetőleges becslés szerint egy milliárd font szükségeltetik Japán újjáépítéséhez.

A regens-herceg százmillió yent adományozott a segélyakciókra.

életbe. Így többek között megszüntette az eddigi rendszert, amely szerint tetszés szerinti számban adhat ki szállítás céljából a vasuti kocsik és korlátozásokat léptetett életbe. A rendelet alapján egyszerre csak bizonyos számú vasuti kocsit adtak ki és ettől az előirástól az alantas hatóságok semmiesetre sem térhettek el.

A nap-nap után felhangzó panaszok folytán a subotici vasutigazgatóság végre belátta a helyzet tarthatatlanságát és változtatott a

régebbi határozatán. Az új utasításban a vagonrendelésre vonatkozó intézkedését megmáskítja és megengedi, hogy a jövőben a Veliki-becskerek-Begej vasuti állomáson a felek egyszerre öt csukott és tíz nyitott kocsit rendelhessenek, illetve kaphassanak. A leiratot tegnap vette kézhez az állomás főnöksége, úgy hogy most már az új rendszer alapján járnak el.

A gyilkos földbirtokos.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Velika Kikinda, szept. 5.

Nagy feltűnést keltett Kikindán ez év május havában az a szomorú kimenetelű kártyaparti, amely a Lisszul-féle kocsmában lefolyt.

Karancsev Cvetkó 1918-ban eladta nagy birtokából megmaradt mohikánját, 40 katasztrális hold buzaföldjét és az összeggel állandóan ivott és kártyázott, amíg teletlett. Május 7-én ott maradt záróra után is a kocsmában és néhány ivótársával együtt vigan folyt a kártyázás. A jáékosok közt nem volt nézeteltérés mindaddig, amíg Karancsev pénze tartott, de amikor a végére járt, sorra következtek a jelenetek. Mily Jován, az egyik játékos, odaszól Karancsevnek, hogy ha felesége itt volna, fizetne neki egy pohár szódavizet. Ez felingerelte a már ittas Karancsevet, kiment az udvarra, hogy kését elővegye. A kés a baloldali kabátzsebbe tette és így tért vissza a kocsmába, hol Mily Jóvót hátulról úgy megszúrta, hogy a haszsu kés a szívébe hatolt és Milyt azonnali halálát okozta.

Karancsev Cvetkót a rendőrség másnap letartóztatta, de csak harmadnap tudta kihallgatni, mert a gyilkosság után két liter pálinkát ivott meg, amittől teljesen beszámíthatatlan állapotba került. A rendőrség kihallgatása után átadta az ügyészségnek, ahol szándékos emberölés büntette miatt vizsgálat alá került.

Ebben az ügyben kedden tartották meg a főtárgyalást a kikindai törvényszéken. Elnök dr. Adamov, szavazóbirák dr. Gyorgyevits Jován és dr. Bodnár Sándor törv. bírák. A vádat dr. Moszkavita vezetőügyész képviselte, míg a védelmet dr. Kengyelac Milivoj ügyvéd látta el. Karancsev vádlott tettének és bűnösségének beismerésében volt, de védekezésül azt adta elő, hogy részegségében nem tudta mit cselekszik. Dr. Brancsics Csedó, dr. Petrovits Sándor orvosszakértők, majd dr. Lázity kórházigazgató előadják az orvosi véleményt, mely szerint a kés, mely 3 cm. széles és 20 cm. hosszú, Mily Jován hátán a IV. és V. borda között hatolt be és beért a balszívpatvarba. A halál szúrás eredményezte belső elvérzés folytán allott be. Dr. Kengyelac védő ama kérdésére, hogy a gyors orvosi segítség megmenthette-e volna Milyt, az orvosok egyöntetűen azt vallják, hogy ez lehetetlen volt. A kihallgatott tanúk vallomása bizonyította, hogy a vádlott züllött, részeges ember, aki nagy vagyonát elitta és elkártyázta, de a kérdéses alkalommal nem volt annyira ittas, hogy nem tudta volna mit tesz.

Dr. Moszkavita vezető államügyész szándékos emberölésért kéri bűnösnek kimondani, míg a védő az erős felindulást látja fennforogni. Dr. Adamov elnök rövid tanácskozás után kihirdeti a zsufolási megítelt tárgyaló teremben az ítéletet, mely Karancsev Cvetkót három évi fegyházzal sújtja, a sok enyhítő körülményre való tekintettel.

Döntés előtt a községi jegyzők nyugdíjemelése.

A belügyminiszterium névszerinti kimutatást kér. — Egy millió háromszáz ezer dinár új kiadás. — Felemelik a nyugdíjárulékokat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, szept. 6.

Torontál-Temesmegye jegyzői már régebben mozgalmat indítottak nyugdíjilletményeik felemelése érdekében. A községi jegyzők és segédjegyzők kapták eddigéig ugyanis a legcsekélyebb nyugdíjárulékokat, dacára annak, hogy helyzetük semmivel sem jobb a központban szolgálatot teljesítő hasonló állású tisztviselőnél. Régóta bebizonyított igazság, hogy falun teljesen hasonló életkörülmények között élnek az emberek, a drágaság éppen oly nagy mint a városban, sőt egyes szempontokat tekintve véve, helyzetük sokkal súlyosabb. Megnehezíti a községi jegyzők és segédjegyzők helyzetét az is, hogy gyermekeiket a városban kénytelenek neveltetni és az iskolázattal járó kiadásokat viselni.

A megyei jegyzők és segédjegyzők nyugdíjügye a májusi törvényhatósági bizottsági ülés elé került, amely méltányolva a jogos kérelmet, kedvező döntést hozott Határozatában az érdekeltek részére ugyanolyan nagyságú járulékokat állapított meg, mint amilyent eddigéig az államiak élveztek. A drágasági pótlék az államiak részére a családfő után napi huszonnégy dinár, a megyei jegyző részére tizennyolc, a városi számára tizennégy és végül a községi napi nyolc dinár. A többi családtag után az államiak fejenként és napokint öt dinárt élveznek, míg a községi csak két dinár ötven parát kapnak. A határozat jóváhagyása esetén a nyugdíjazott megyei jegyzők és segédjegyzők helyzete jelentősen megjavul, járan-

dóságuk felemelésével valahogy egyensúlyba kerülnek a mai drágasággal.

A közgyűlés döntését továbbították a belügyminiszteriumba, jóváhagyás végett. Az ügyiratra hosszú ideig nem jött válasz, míg végre tegnap befutott a várva-várt felelet. A belügyminiszterium a helybenhagyó végzés helyett egy leiratot küldött a megyének, amelyben pontos kimutatást kér, melyik jegyzőnek és segédjegyzőnek mennyi járna az új határozat szerint, mennyit élveznek jelenleg s a különbözet mily összeggel szaporítaná a kerüllet kiadásait.

A vármegye számvevőse a kért jegyzőket még a tegnapi nap folyamán elkészítette. A kérelemhez híven megjelölte azt is, hogy a drágasági pótlékok felemelése mily arányú kiadás emelkedést eredményezne. A kimutatás szerint egymillió háromszáz ezer dináros fedezet kellene a kifizetések eszközzéséhez, ami a nyugdíjárulékok jelentős felemelését vonná maga után. A szükséges összeg előteremtéséhez elkerülhetlenné válna, hogy a nyugdíjalap befizetéseket jelentősen megváltoztassák. Az előirányzott kiadáshoz minálisan százhusz százalékos nyugdíjárulékok szükségeltetnének, ami nem jelent mást, minthogy a befizetendő illetményeket hatszorosan felemelik.

Az előterjesztés alapján a belügyminiszterium hivatott dönteni a régóta húzódozó ügyben, amelynek kimenetelét érdeklődéssel várják az érdekeltek nyugdíjasok.

A Moderne Welt legújabb száma pompás kiállításban, gazdag művészi és divattartalommal megjelent és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 18 dinár.

* Vasárnapi Ujság. Az egykori Erdély magyarságának szép képes hetilapja, a Vasárnapi Ujság legújabb száma megjelent és Jugoszláviában is kapható, Becskereken az „Orient”-nél. Sok szép illusztráció és érdekes írások vannak benne. A lapot Benedek Elek, a kiváló író szerkeszti, aki mindenképpen szép és nívós újságot ad. A lap ára Jugoszláviában 5 dinár.

* A Rekord és Schöne Wienerin divatlapok legújabb száma megjelent és kapható az „Orient” főutcai üzletében.

Friss, érdekes újdonságok érkeztek az „Orient”-hez. Így megérkezett a „Die Dame” a „Reigen”, a „Moderne Welt”, a „Blatt der Hausfrau” legújabb száma gazdag tartalommal, pompás kiállításban. Azonkívül a legkülönbözőbb újdonságok kaphatók az „Orient” főutcai üzletében.

Szép és tiszta 1638

TÜKRÖK

csak az

„ALBA” tükörgyárban
Novi Sad, Kamenicka ul. 15.

kapható.

Rézspornik és régi tükrök javítása.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy folyó hó 8-án szüretelek és édes

MUST

e naptól fogva nálam kapható. Előjegyzéseket már ma elfogadok.

JÉGL. GYÖRGY, Geteova (Német) u. 33. sz.

Épületeken

lakatos munkák, vas-és rézbutorok

javítását és ujak készítését legolcsóbban vállalja

Janeckov M., lakatosmester,
Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 14.
1618 az óvoda mellett.

Vendéglő

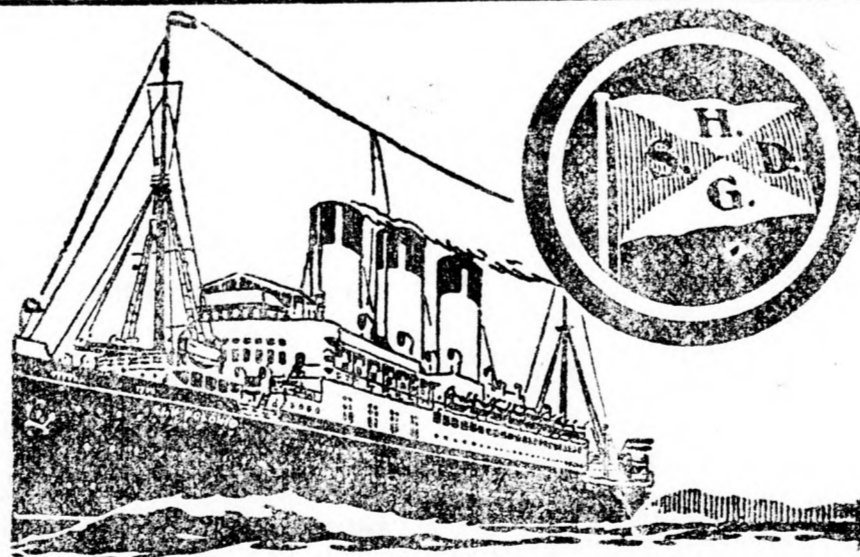
kitűnő helyen, nagy forgalmu, állandóan nagy látogatottságnak örvend, más vállalkozás miatt

eladó.

Bővebbet a „Torontál” kiadóhivatalában. 1644

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft

„CAP POLONIO”

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kiténő berendezéssel, I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGÓL SZEPTEMBER HÓ 13-IKÁN.

Szeptember 13-án „CAP POLONIO”,

17-én „LA CORUNA”,

31-én „MADEIRA”

Argentina, Brazília és Uruguayba. 619

Bővebb felvilágosítással szolgál: és a Vajdaság főügynöksége:

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrina 73.,
Rašić P. Györgye V. Becskerek, Svetosavska ul. 18.

Egy feliró

kerestetik a Sólom-sörcsarnokba. Fizetés megegyezés szerint.

Füstölt szalonnát napi áron elad

Ignatz Wehner

1640

Vet. Becskerek.

Eladó 2 cipészvarrógép

1 Singer (glatt) és 1 cilinder elasztik, továbbá cipésműhelyhez tartozó

különféle szerszámok

1600

Pfanner Ferencné, Écska.

Egyedülálló fiatalember, filozófiai doktorátussal, jobb családnál

lakást keres.

Ajánlkozók jelentkezzenek a Torontál kiadóhivatalában. 1633

Egy kifogástalan állapotban lévő, használt

1643

hálószoba

mely áll 2 ágyból, 2 éjjeliszekrényből, 2 szekrényből és egy háromrészes toalette-tükörből, melynek tükrei és üvegei kifogástalanok, 11.000 dinárért eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Egy hálószobabutor

keményfából és különféle üzleti átványok, pultok eladók. Ugyanott fajtalamok is eladók. Hajduk Velyko (Mercy) utca 1.

3 fajtisza 1637

fehér spitzkutya

eladó Kalvinszka (Kalvin) u. 10 sz. a. Megtekinthetők d. u. 4 és 6 óra között.

Elcserélném

Hódmező-Vásárhelyen lévő kis családi hazamat Veliki Becskerek vagy környékén egy hasonlóért. 1578

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

VR SAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL”

részére felvesz 938

GRÓB JENŐ

hirlap hirdetési iroda, VR SAC.

712

GYERMEKTÁPISZER GYERMEKTÁPISZER

VITAL

LEGJOBB TÁPISZER CSECSEMŐK, GYERMEKEK ÉS DAJKA RÉSZÉRE

HALÁTKARAD HALÁTKARAD

VITAL

LEGJOBB ERŐSÍTŐ SZER MINDEN KORBAN LÉVŐ BETEGEK ÉS ŪDŪLŐK RÉSZÉRE

TISZTA TERMÉSZETES GYÁRTMÁNY

TÁPISZERGYÁR R. T. „VITAL” ZAGREB, KSAVERSKA CESTA 10.